

דו"ח מ-צב: רשות הטבע והגנים מפרסמת את "הספר האדום"

Posted on 10 בספטמבר 2025 by שוש להב

הספר, המאגד את המידע אודות מיני הזוחלים החיים בארצנו, משקף את מצבם הנוכחי של המינים וקובע באופן נחרץ - מצב הזוחלים הורע ב-20 השנים האחרונות. מי ירד מרשימת המינים בסכנת הכחדה, ומי התווסף לרשימה חמורה זו?

Categories: [מה חדש?](#), [ראשי](#)

Tag: [הספר האדום](#)

רשות הטבע והגנים, בשיתוף מוזיאון הטבע ע"ש שטיינהרדט ואוניברסיטת תל אביב, משיקים מהדורה מחודשת ועדכנית של "הספר האדום לזוחלים בישראל". "הספר האדום", מפרט את המינים בסכנת הכחדה, ונותן תמונת מצב עדכנית של הסיכון להיכחדות, עבור כל מין ממיני הזוחלים בישראל והמלצות לשימורם. קביעת הערכות הסיכון למינים השונים, נעשתה בהובלת פרופ' שי מאירי ובן שרמייסטר ממוזיאון הטבע ובית הספר לזואולוגיה באוניברסיטת תל אביב, וכן אנשי רשות הטבע והגנים - ד"ר נעם לידר, מנהל אגף אקולוגיה וד"ר טל פולק, מנהלת תחום שימור חיות בר.

מצב הזוחלים - 23 שנים מפרסום "הספר האדום" הראשון:

בשנת 2002 פורסם הספר האדום הראשון לחולייתנים בישראל. עורכי הספר, ד"ר עמית דולב מטעם החברה להגנת הטבע ופרופ' אבי פרבלוצקי מטעם רשות הטבע והגנים, העריכו בו את מצבם של מיני יונקים, עופות, זוחלים, דו-חיים

שנונית באר שבע, צילום אביעד בר, רשות הטבע והגנים
מתוך 45 מיני לטאות:

3 בסכנת הכחדה חמורה (לטאת חרמון, שנונית באר שבע, שנונית השפלה)

18 בסכנת הכחדה

4 עתידו בסכנה

3 בסיכון נמוך

16 לא בסיכון

2 חסר מידע

מסוכן להם - המינים אשר נמצאים בדרגת הסיכון להכחדה החמורה ביותר:

בספר מצוינים מספר מינים שמסווגים במצב קריטי מבחינת הסיכוי להכחדה. מינים שהערכת הסיכון מגדירה את מצבם הם לרוב מינים בעלי אוכלוסייה קטנה, המאכלסת בתי גידול ספציפיים לדוגמת מינים אנדמיים לחרמון, או מינים המאכלסים בתי גידול החשופים לפעילות אדם אינטנסיבית כגון חולות מישור החוף ודרום הערבה. בין המינים אלו: שנונית השפלה, צפע החרמון, לטאת החרמון, כרכן קרינים, שנונית באר-שבע.

הורע מצב:

במסגרת חידוש הספר, נמצאו מספר מיני זוחלים אשר מצבם הורע ב-2 ואף ב-3 דרגות מאז נבחנו בפעם הקודמת. בין המינים הללו: חנק משריץ, מדברית פסים, נחש-כיפה מזרחי, פתן שחור, קמטן חורש, שלון אזורים, שממית ערבה.

השתפר מצבם:

המצב אינו רק עגום - יש גם מינים אשר מצבם השתפר מאז נכתב הספר האדום האחרון. יתכן כי הערכת הסיכון עבור

בתי הגידול: